

Związek Powiatów Polskich dostrzega potrzebę zapewnienia ze strony Państwa stałego wsparcia dla osób, które działały na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości oraz demokracji.

Równocześnie jednak wskazuje na niewłaściwe propozycje form ich udzielania, zaproponowane w projekcie ustawy o pomocy dla działaczy opozycji demokratycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych forma wsparcia dla tych osób jest niewłaściwa.

ZPP uważa, iż pomoc społeczna ma na celu przede wszystkim umożliwienie osobom i rodzinom przewyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Przyznanie stałego źródła pomocy w trybie ustawy o pomocy społecznej, gdzie nie będzie badany adekwatny związek przyczynowo - skutkowy pomiędzy trudną sytuacją życiową i materialną, a byciem w przeszłości działaczem opozycji lub osobą represjonowaną ze względów politycznych, może prowadzić do sytuacji, w której dana osoba w ogóle nie będzie zainteresowana poprawą swojej sytuacji życiowej. Nie należy również tracić z pola widzenia, że dla niektórych osób korzystanie ze wsparcia ze strony ośrodka pomocy społecznej, może być uznane po prostu za uwłaczające.

W ocenie ZPP lepszym rozwiązaniem byłoby wypłacania określonych świadczeń w ramach systemu ubezpieczeń społecznych (np. w formie stałego dodatku do renty lub emerytury) lub ułatwienie osobom zainteresowanym dochodzenia roszczeń o zadośćuczynienie lub odszkodowanie przed sądem powszechnym np. poprzez przyznanie w ustawie zwolnienia z obowiązku zapłaty kosztów sądowych czy przyznanie pomocy prawnej z urzędu, co pozwala wyrównać sytuację procesową powoda, z pozycją Skarbu Państwa jako pozwanego.

Niezależnie od powyższej uwagi natury ogólnej, ZPP zgłosił następujące uwagi szczegółowe do poszczególnych zapisów projektu ustawy (jej pełną treść zamieszczamy poniżej):

- art. 1 pkt 2 oraz art. 4. Projekt ustawy, zakłada objęcie jej działaniem również wdów i wdowców po działaczach opozycji demokratycznej lub osobach represjonowanych z powodów politycznych. Należy zaznaczyć, że tak szerokich uprawnień nie przyznano nawet wdowom i wdowcom po kombatantach, gdzie uzyskanie poszczególnych świadczeń zależy odpowiednio, bądź od osiągnięcia przez wdowy i wdowców odpowiedniego wieku, bądź od posiadania statusu emeryta, rencisty, inwalidy lub osoby w stanie spoczynku.
- w art. 2 i 3 definicje ustawowe zawierają nieostre sformułowania: „aktywny członek nielegalnej organizacji” oraz „zbiorowe wystąpienie wolnościowe”.
- w art. 3 pkt 2 – wydaje się, że intencją projektodawców było objęcie przepisami ustawy osób, z którymi rozwiązano stosunek pracy. Umowa o pracę nie jest jedynym sposobem nawiązania takiego stosunku.
- w art. 8 wskazano, jako warunek otrzymania pomocy pieniężnej, w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych, by dochód na osobę w rodzinie osoby uprawnionej nie przekraczał kwoty odpowiadającej 460% kryterium dochodowego. Jednocześnie w uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że celem ustawy jest zagwarantowanie pomocy osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej. Kryterium dochodowe na osobę w rodzinie wynosi 456 zł. 460% daje kwotę 2097,6 zł na osobę w rodzinie. Powyższe oznacza, że przykładowo w przypadku czteroosobowej rodziny dysponującej miesięcznym budżetem w wysokości 8 tys. złotych, powyższy warunek zostanie spełniony. Należy zatem postawić pytanie czy rzeczywiście wskazana pomoc będzie dedykowana wyłącznie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.